

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 12 від «12» 08 2020 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ /
HISTORY OF UKRAINIAN CULTURE**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	Bachelor
галузь знань	<u>12 Інформаційні технології</u>	/	<u>Information Technology</u>
спеціальність	<u>122 Комп'ютерні науки</u>	/	<u>Computer Science</u>
спеціалізація	<u>Комп'ютерні науки</u>	/	<u>Computer Science</u>

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: Кравченко А. А., докт. філос. наук, проф.,
Кизименко І.О., канд. іст. наук, доц.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії,
соціології та політології 30.06.2020 р., протокол № 30.

Рецензент: Морозов А.Ю., докт. філос. наук, проф.

**ІСТОРИЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ /
HISTORY OF UKRAINIAN CULTURE**

**РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	бакалавр	/	Bachelor
галузь знань	<u>12 Інформаційні технології</u>	/	<u>InformationTechnology</u>
спеціальність	<u>122 Комп'ютерні науки</u>	/	<u>ComputerScience</u>
спеціалізація	<u>Комп'ютерні науки</u>	/	<u>ComputerScience</u>

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
		Усього годин/кредитів	з них			
			лекції	семінарські заняття/МК	самостійна робота студентів	
1	Витоки української культури.	16	2	2	12	О, КТ, ТЗ, ЕК
2	Культура на українських землях у найдавніші часи.	18	4	4	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
3	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті загальноєвропейського культурного розвитку (IX – XIV ст.)	18	4	4	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
4	Високе середньовіччя у розвитку української культури (XIV – перша пол. XVII ст.)	18	4	4	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
5	Українська культура доби бароко (др. пол. XVII – XVIII ст.)	20	4	4	12	О, КТ, ТЗ, ЕК
6	Культурні процеси доби становлення української модерної нації (XIX ст.)	18	4	4	10	О, КТ, ТЗ, ЕК
7	Модерні культурні явища (1890-1921 рр.)	18	2	4	12	О, КТ, ТЗ, ЕК
8	Особливості національно-культурного розвитку українських земель у 1920-1945-х рр. XX ст.	18	2	2	14	О, КТ, ТЗ, ЕК
9	Культура України у другій половині 40-х – 80-х рр. XX ст.	18	4	4	10	О, КТ, ТЗ, ЕК

10	Культурні трансформації в незалежній Україні	18	4	2	12	О, КТ, ТЗ, ЕК, ККР
	Разом:	180/6	34	34	112	
Підсумковий контроль						екзамен

Скорочення:

О – опитування;

КТ – комп'ютерне тестування;

ТЗ – творче завдання;

ЕК – експрес-контроль;

ККР – комплексна контрольна робота.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
<p>Знати: визначення базових культурологічних та історико-культурних понять, загальнолюдські та національні цінності, визначальні риси культурного розвитку у різні історичні періоди. Вміти: визначати джерела становлення української культури у загальнослов'янському та світовому культурному контексті.</p>	<p>Тема 1. Витоки української культури.</p> <p style="text-align: center;">Лекція.</p> <p style="text-align: center;">План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українська культура як цілісна система. 2. Феномен української ментальності: світоглядні універсалиї української нації. 3. Становлення культури в контексті становлення людини та суспільного способу життя. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел:</p> <p>Основний: 1-5. Додатковий: 1, 2, 3, 19, 22, 29, 39. Інтернет-ресурси: 3-6.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ментальність, цивілізація, синкретичність, егалітарність, поліс, табірування, етногенез, колективізм, сакральне, анімізм, фетишизм, тотемізм, магія, поліс, язичництво, ордер, матриархат, космоцентризм. 2. Відвідати музей видатних діячів української культури та підготувати короткий відгук. За джерелом: https://mvdik.kiev.ua/ 3. Розкрийте питання: «Індоєвропейська та слов'янська проблеми витоків української культури» за джерелом: Попович М. В. Нарис історії культури України. Розділ I Слов'яни в групі народів індоєвропейської мовної сім'ї. Київ, 2000. С. 7-21. 4. Виконайте презентацію «Українські об'єкти включені до списку всесвітньої» 	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">12</p> <p style="text-align: center;">2</p>

	<p><i>культурної і природної спадщини ЮНЕСКО» за джерелом: Українські об'єкти включені до списку всесвітньої культурної і природної спадщини ЮНЕСКО</i> http://whc.unesco.org/en/statesparties/ua</p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Періодизація культури України та характерні особливості кожного періоду. 2. Історіографія та джерельна база історії української культури. 3. Порівняльний аналіз української та світової культури. <i>(Питання розглядається шляхом спільного складання порівняльної таблиці з використанням інтернет-ресурсів).</i> 4. Зробіть культурологічний аналіз двох понять: «культура» та «цивілізація». <i>(Питання розглядається шляхом спільного складання порівняльної таблиці з використанням інтернет-ресурсів).</i> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 2, 3, 19, 22, 29, 39. Інтернет-ресурси: 3-6.</p>	
<p style="text-align: center;">Знати: особливості та характерні риси розвитку української культури на ранніх стадіях розвитку суспільства.</p>	<p style="text-align: center;">Тема 2. Культура на українських землях у найдавніші часи.</p> <p style="text-align: center;">Лекція 1. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Культура на теренах України на ранніх стадіях розвитку суспільства. Первинний сенкретизм. 2. Стоянки первісних людей. Найвідоміші археологічні знахідки. 3. Розвиток первісного мистецтва. Музичні інструменти та наскельні малюки. 	2

<p>Вміти: аналізувати визначні археологічні пам'ятки України, їх історію та культурну цінність.</p>	<p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 19, 22, 29, 42. Інтернет-ресурси: 3-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття: археологічна культура, неолітична революція, первісна культура, релігія, міфологія, обряди, звіриний стиль. 2. Складіть список найвідоміших археологічних пам'яток України. <p>Лекція 2. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Первісні релігійні вірування. 2. Трипільська культура як найвизначніша культура енеолітичної доби. 3. Поява слов'ян та вплив на їх історико-культурний розвиток античної культури та кочових племен. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 19, 22, 29, 42. Інтернет-ресурси: 3-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйте творчий проект: «Прадавній Херсонес - об'єкт всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО». 2. Виконайте презентацію «Пантеон язичеських богів у слов'ян». <p>Практичне заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історико-культурний розвиток киммерійців. 2. Культура і світогляд скіфів. 3. Виконайте творчий проект: «Геродот про культуру звичаї та побут скіфів». Знайдіть в «Історії» 	<p>10</p> <p>2</p> <p>10</p> <p>2</p>
---	--	---------------------------------------

	<p><i>Геродота які назви мали річки Дон, Дунай, Дніпро та Чорне море.</i></p> <p>4. Культура і побут сарматських племен.</p> <p>5. <i>Сформулюйте своє ставлення до первісної міфологічної культури: чи може вона дати щось сучасній людині? (питання для дискусії)</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 19, 22, 29, 42. Інтернет-ресурси: 3-6.</p> <p>Практичне заняття 2:</p> <p>1. Культура населення античних міст-держав Північного Причорномор'я.</p> <p>2. Історико-культурний розвиток східнослов'янських племен. Виникнення Києва.</p> <p>3. Формування слов'янської міфології.</p> <p>4. <i>Виконайте творче завдання: «Звичаї та побут слов'ян описах Плінія Старшого, Корнелія Тацита, Прокопія Кесарійського, арабських мандрівників».</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 19, 22, 29, 42. Інтернет-ресурси: 3-6.</p>	2
<p>Знати: особливості розвитку культури Київської Русі та Галицько-</p>	<p>Тема 3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства у контексті загальноєвропейського культурного розвитку (IX – XIVст.)</p> <p>Лекція 1. План лекції:</p> <p>1. Історичні умови розвитку культури Київської Русі.</p> <p>2. Роль київських князів у розвитку культури східних слов'ян.</p>	2

<p>Волинської держави, досягнення і пам'ятки давньоруської культури.</p> <p>Вміти: самостійно творчо осмислювати спадщину Київської Русі як фундаменту для подальшого розвитку української культури.</p>	<p>3. Язичницько-християнський синкретизм.</p> <p>4. Мислителі Київської Русі та наукові знання.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 12, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття: християнство, літописання, апокрифи, хрестово-купольна система побудови храмів, скоморохи. 2. Відвідайте національний історико-культурний заповідник «Софія Київська» та виконайте короткий відзив. 3. Виконайте презентацію «Київські печери, як пам'ятки культури Київської Русі.». Віртуальна екскурсія до Києво-Печерської Лаври http://lavra.ua/3dtour/index.html <p>Лекція 2. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Писемність, освіта та книжкова справа Київської Русі. 2. Особливості давньоруської архітектури. Найвизначніші архітектурні пам'ятки. 3. Музична творчість в Київській Русі. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 12, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконайте творче завдання «Інтерпретація візантійської 	<p>12</p> <p>2</p> <p>10</p>
--	--	------------------------------

християнської культури через слов'янську.».

2. Визначте спадкоємні риси культури Галицько-Волинського князівства.
3. Виконайте творче завдання «Яке значення для розвитку сучасної України має культурна спадщина Київської Русі?»
4. Виконайте творчий проект: «Іконопис Київської Русі» за джерелом: *Нариси з історії українського мистецтва. Іконопис (частина 1)* - <http://www.ukrartstory.com.ua/tekst-statti/ikonopis-chastina-1.html>

2

Практичне заняття 1 :

1. Монументальне мистецтво Київської Русі: мозаїка Богоматері-Оранти в Софії Київській.
2. Виконайте презентацію: «Храми Київської Русі»
3. Заснування місцевих традицій іконопису: Алімпій Печерський.
4. Декоративно-прикладне мистецтво: церковне і народне. Житло та одяг.
5. Творче завдання: знайдіть в «Повісті минулих літ» уривки, які свідчать про традиції, побут та культуру в Київській Русі.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 1, 3, 4, 12, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 38, 43, 44.

Інтернет-ресурси: 1-6.

Практичне заняття 2:

1. Феодална роздробленість та її негативний вплив на культурні процеси. Характеристика культурної та соціально-політичної ситуації в Галицькій і Волинській землях у XII—XIII століттях.

2

	<p>2. Розвиток освіти, літератури та книжної справи в Галицько-Волинському князівстві.</p> <p>3. Особливості архітектури, живопису і художніх ремесел у Галицько-Волинському князівстві.</p> <p>4. Значення культурних зв'язків Галицько-Волинського князівства з іншими землями Стародавньої Русі та західними державами.</p> <p>5. <i>Здійсніть історичну розвідку: «Хто є ймовірним автором «Слова о полку Ігоревім»</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 12, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	
<p>Знати: основоположні засади культурного процесу литовсько-польського періоду.</p> <p>Вміти: аналізувати історичні умови та причини розвитку готичної і ренесансної культури України, усвідомлювати принципи та цінності гуманізму.</p>	<p>Тема 4. Високе середньовіччя у розвитку української культури (XIV – перша пол. XVII ст.)</p> <p>Лекція 1. План лекції:</p> <p>1. Специфіка соціально-політичної і культурної ситуації у литовсько-руську та польсько-литовську добу.</p> <p>2. Європейське Відродження та його вплив на українське культурне піднесення.</p> <p>3. Виникнення і розвиток української мови та літератури.</p> <p>4. Музична культура.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 11, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 38, 40, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <p>1. Поясніть поняття: уніатська (греко-католицька) церква, братства,</p>	<p>2</p>

	<p>полемічна Список рекомендованих джерел, книгодрукування, романський архітектурний стиль, готика.</p> <p>2. Проаналізуйте спадкоємність культури Київської Русі та творче переосмислення нових цінностей західноєвропейського Ренесансу в українській культурі.</p> <p>3. <i>Виконайте презентацію : «Найвідоміші замки та фортеці України у світі». За джерелом: Найвидатніші фортеці й замки України https://credo.pro/2016/11/167201</i></p> <p style="text-align: center;">Лекція 2. План лекції:</p> <p>1. Вплив Реформаційних та контрреформаційних рухів на розвиток української культури. Берестейська унія.</p> <p>2. Українські вчені-просвітителі XIV – першої половини XVII ст.</p> <p>3. Особливості української архітектури та будівництва XIV – першої пол. XVII ст.</p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 11, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 38, 40, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи студента:</p> <p>1. <i>Виконайте короткий опис найбільш загадкових і легендарних замків України: Хотинська фортеця, Дубно, Свірж, Білгород-Дністровський, Ужгородський замок, Кременець.</i></p> <p>2. <i>Виконайте творчу роботу «Львів, як місто-зразок архітектурного мистецтва XVII ст.»</i></p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 1 :</p>	<p style="text-align: center;">10</p> <p style="text-align: center;">12</p>
--	---	---

	<p>1. Початок українського книгодрукування.</p> <p>2. Розвиток освіти. Братства та братські школи.</p> <p>3. Полемічна Список рекомендованих джерел.</p> <p>4. <i>Виконайте презентацію «Острозька академія центр української освіти кінця XVI – початку XVII ст.».</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 11, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 38, 40, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p>Практичне заняття 2:</p> <p>1. Особливості української архітектури та будівництва: замкова культура. Готика та романський стиль.</p> <p>2. <i>Виконайте творче завдання. Складіть історичний портрет одного з відомих історичних діячів на вибір: Ю. Дрогобич, К. Острозький, П. Могила.</i></p> <p>3. Іконопис та монументальне малярство литовсько-польської доби.</p> <p>4. <i>Намалюйте план-схему одного з середньовічних українських замків та розкрийте особливості архітектурного стилю.</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 11, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 26, 38, 40, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	<p>2</p> <p>2</p>
	<p>Тема 5. Українська культура доби бароко (друга пол. XVII – XVIII ст.)</p>	

<p>Знати: характерні риси українського бароко та його світове значення. Вміти: аналізувати місце і роль козацької культури в становленні української духовності.</p>	<p style="text-align: center;">Лекція 1. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості розвитку культури другої половини XVII-XVIII ст. Козацтво як явище історії та культури українського народу. 2. Звичаї, традиції та побут Запорізької Січі. 3. «Козак-Мамай» як етносимвол української культури. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 8, 11, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 27, 37, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття: козацтво, панегірична поезія, ода, епіграма, бароко, козацьке бароко, рококо, графіка, 2. <i>Виконайте короткий опис найвизначніших міст-музейів України: Львів, Кам'янець-Подільський, Жовква, Переяслав-Хмельницький, Мгар.</i> 3. <i>Опрацюйте творче завдання «Українська козацька старшина як меценат, замовник і творець художніх цінностей».</i> <p style="text-align: center;">Лекція 2. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна архітектурна школа. Європейське та петербурзьке бароко в архітектурі України. 2. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво. «Козацьке» бароко в архітектурі. 3. Особливості барокового іконопису та становлення світського портрету: Йов Кондзелевич. 	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">10</p> <p style="text-align: center;">2</p>
--	--	---

	<p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 8, 11, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 27, 37, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте особливості стилю рококо в українському мистецтві. 2. Підготуйте презентацію: «Шедеври рококо в Україні». 3. Підготуйте презентацію «Українське кобзарство». <p>Практичне заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Традиційно-культурне середовище козацького населення. 2. Підготуйте презентацію «Обрядові свята українського народу». 3. Українська барокова література. Козацькі літописи. Г. Сковорода. 4. «Емблематичність» українського барокового доробку в архітектурі. С. Ковнір. І. Григорович-Барський. 5. Підготуйте презентацію «Барокові храми України». <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 8, 11, 15, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 27, 37, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p>Практичне заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Монументальне малярство та скульптура: Іван Пінзель. 2. На прикладах творів живопису європейських (італійська, голландська, фламандська школи) та українських митців здійсніть порівняльний аналіз українського та європейського барокового живопису. 3. Музичне та театральне життя Гетьманщини: Глухівська співоча школа. 4. Творчість українських композиторів 	<p>12</p> <p>6</p>
--	--	--------------------

	<p>та ін.)».</p> <p>4. <i>Виконайте творче завдання: «Художні школи та училища як складова мережі мистецької освіти України (Художня школа М. Мурашка в Києві, 1875 р., Одеська та Харківська художні школи)».</i></p> <p style="text-align: center;">Лекція 2. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Архітектура ХІХ ст.: класицизм та ампір. 2. Садово-паркове мистецтво та палацове будівництво ХІХ ст.. 3. Живопис ХІХ ст. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 30, 38, 40, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поясніть поняття: українська національна ідея, національна самосвідомість, українофільство, просвітництво, романтизм, класицизм. 2. Наукові здобутки українців ХІХ ст. Вищі навчальні заклади України ХІХ ст. 3. <i>Виконайте презентацію «Семен Гулак – Артемовський – фундатор української національної опери».</i> 4. <i>Проаналізуйте специфіку українського гумору, самоіронії як елемента національної культури та їх роль в національній ідентифікації українця на прикладах української літератури ХІХ – ХХ століть (Котляревський І. П., Квітка-Основ'яненко Г. Ф., Нечуй-Левицький І. С., Руданський С. В., О. Вишня,</i> 	<p style="text-align: center;">10</p> <p style="text-align: center;">2</p>
--	--	--

Глазовий П. П.).

Практичне заняття 1:

1. Нова українська Список рекомендованих джерел та поезія: І. Котляревський, Т. Шевченко та І. Франко.
2. Підготуйте презентацію «Життя та діяльність видатного хірурга М.І. Пирогова в Україні».Віртуальна екскурсія по ВНМУ ім. М.І. Пирогова<https://www.vnmu.edu.ua>
3. Скульптура України ХІХ ст.
4. Фундатори театру корифеїв: М. Кропивницький, М. Садовський, П. Саксаганський, М. Заньковецька.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 1, 3, 4, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 30, 38, 40, 43, 44.

Інтернет-ресурси: 1-6.

Практичне заняття 2:

1. Музичне мистецтво України ХІХ ст. Формування національної композиторської школи: М. Лисенко. Знайдіть в інтернеті записи виконання творів композиторів М. Лисенка М. Леонтовича, М. Вербицького та включіть їх для прослуховування в аудиторії.
2. Підготуйте презентацію про творчість одного з українських художників на вибір: К. Павлова, В. Тропініна, С. Васильківського, К. Трутовського, М. Пимоненка, К. Костанді, М. Мурашка, І. Труша.
3. Ярмарки в історії та культурі українського народу.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 1, 3, 4, 11, 14, 15, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 30, 38, 40, 43, 44.

	Інтернет-ресурси: 1-6.	
<p>Знати: Характерні риси стилю «модерн», його національні прояви в Україні, здобутки модерністів та авангардистів.</p> <p>Вміти: аналізувати і критично осмислювати культурні процеси першої чверті ХХ ст. в контексті становлення стилю «модерн» та Української революції 1917-1920 рр.</p>	<p>Тема 7. Модерні культурні явища (1890-1921)</p> <p>Лекція. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості розвитку української культури 1890-1921 рр. Культурні здобитки періоду української революції. 2. «Криза мистецтва» наприкінці ХІХ ст. Формування та особливості стилю «модерн». 3. Архітектура модерну в творчості В. Городецького. Видатні архітектори В. Ніколаєв, П. Альошин, О. Кобелєв. 4. Нові технічні відкриття: трамвай, радіо, телефон, кінематограф, авіація. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 11, 19, 20, 22, 23, 31, 32, 36, 38, 41, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробіть творчий проект: «Михайль Семенко – поет - футурист. Урбаністичні мотиви лірики». 2. Вивчіть питання «Фундатори Української академії мистецтв та їх внесок у розвиток художньої культури». 3. Підготуйте доповідь : «Українська наука на початку ХХ ст.». 4. Виконайте презентацію «Неоромантизм і драматургія Лесі Українки». 5. Опрацюйте творче завдання «Супрематизм Казимира Малевича». 	2

Практичне заняття 1:

2

1. Неоромантична, гуманістична концепція особистості в українській літературі. Літературні течії: романтизм, неокласицизм, символізм, панфутуризм.
2. Музичне і хорове мистецтво та їх, кращі представники. *Знайдіть в інтернеті записи виконання творів композиторів К. Стеценка, М. Леонтовича, М. Вербицького та включіть їх для прослуховування в аудиторії.*
3. Соломія Крушельницька – видатна світова співачка. *Знайдіть в інтернеті записи виступів співачки та включіть їх для прослуховування в аудиторії.*

2

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 1, 3, 4, 11, 19, 20, 22, 23, 31, 32, 36, 38, 41, 43, 44.

Інтернет-ресурси: 1-6.

Практичне заняття 2:

1. Модерніські течії образотворчого мистецтва.
2. *Проведіть диспут: «Класика чи модерн? Які картини викликають більший інтерес та приваблюють глядача?».*
3. *Підготуйте презентацію про творчість одного з українських художників на вибір: К. Малевича, Д. Бурлюка, О. Богомазова, О. Екстер.*
4. Скульптура на початку ХХ ст: О Архипенко, І. Кавалерідзе, М. Паращук.

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 1, 3, 4, 11, 19, 20, 22, 23, 31,

	<p>32, 36, 38, 41, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	
<p>Знати: досягнення національно-культурного відродження 1920-х рр., специфіку культурних процесів в умовах тоталітарного державного ладу.</p> <p>Вміти: критично осмислювати спадщину української культури радянського періоду.</p>	<p>Тема 8. Особливості національно-культурного розвитку українських земель у 1920-1945-х рр. XX ст.</p> <p>Лекція План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національно-культурне відродження 1920-х рр. «Українізація». 2. Продовження традицій авангардизму в художній культурі. М. Бойчук та його школа. 3. Архітектура радянського періоду. Конструктивізм та «Сталінський ампір». <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 11, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконайте творче завдання «Особливість українського мистецтва у творчості М. Бойчука». 2. Охарактеризуйте розвиток кінематографу України першої половини XX ст. 3. Виконайте презентацію «Олександр Довженко». 4. Виконайте творчий проект: «Розстріляне відродження». За джерелом: Рубльов О.С. Розстріляне відродження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.history.org.ua/?termin=Rozstriliane_vidrozhennia (останній перегляд: 04.11.2020) <p>Практичне заняття 1:</p>	<p>2</p> <p>12</p>

	<p>1. Початок тоталітаризму. Національна культура в умовах панування «соціалістичного реалізму».</p> <p>2. Українська Список рекомендованих джерел першої половини ХХ ст.: М. Хвильовий, О. Досвітній, М. Драй-Хмара, М. Куліш, М. Зеров, Г. Косинка.</p> <p>3. Музичне життя України першої половини ХХ ст.</p> <p>4. Авангардний театр Леся Курбаса. <i>Знайдіть в інтернеті малюнки декорацій до спектаклів театру «Березіль».</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 11, 13, 15, 17, 19, 20, 22, 24, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	2
<p>Знати: особливості розвитку української культури другої половини ХХ століття, специфіку культурних процесів в умовах панування «соціалістичного реалізму».</p> <p>Вміти: критично осмислювати спадщину української культури радянського періоду, оцінювати значимість</p>	<p>Тема 9. Культура України у другій половині 40-х – 80-х рр. ХХ ст.</p> <p>Лекція 1. План лекції:</p> <p>1. Ідеологізація культурного життя др. пол ХХ ст. «Жданівщина».</p> <p>2. Становище української освіти і науки.</p> <p>3. «Відлига» та «Шістдесятники».</p> <p>4. Театральне мистецтво.</p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 19, 22, 24, 28, 33, 35, 36, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p> <p>1. Розкрийте поняття: «Відлига», шістдесятники, дисидентський рух, самвидав, русифікація.</p> <p>2. <i>Виконайте творче завдання «Легенди</i></p>	2

<p>мистецьких творів не зважаючи на ідеологічні перекося.</p>	<p>українського театру: А. Роговцева, Б. Ступка, К. Степанков»</p> <p>3. Виконайте творчий проект: «Культурна діяльність української діаспори: театральні здобутки представників української еміграції, Ансамбль українських акторів у Німеччині (В. Блавацький, О. Бенцаль-Карп'як, Я. Барнич), заснування «Об'єднання митців української сцени» як координатора усієї театральної творчості в еміграції (1946 р.), «Слов'янські студії» (1950 р.) в університетах Америки, Канади».</p> <p style="text-align: center;">Лекція 2. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Образотворче мистецтво в умовах «соціалістичного реалізму». 2. Прояви нової образності архітектури 1960-80-х рр. 3. Розвиток українського кіномистецтва: С. Параджанов, Ю. Ілленко, Л. Биков, К. Муратова. <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 19, 22, 24, 28, 33, 35,36, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи студента:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконайте творче завдання «Легенди українського театру: А. Роговцева, Б. Ступка, К. Степанков» 2. Визначте світоглядні настанови поетів-шістдесятників. За джерелом: Бажан О.Г. Шістдесятництво [Електронний ресурс] // Енциклопедія історії України: Т. 10: Т-Я / Редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін. НАН України. Інститут історії України. Київ: В-во «Наукова думка», 2013. 688 с.: – режим 	<p>10</p> <p>10</p> <p>2</p>
---	--	------------------------------

доступу:

<http://www.history.org.ua/?termin=shistdesjatnyustvo> (останній перегляд: 04.11.2020)

3. Складіть список видатних осіб українського походження які отримали визнання за кордоном. За джерелом: 100 видатних особистостей в історії України <https://nv.ua/ukr/project/istoria-100-vyduayushchikhsya-l-40004783.html>

Практичне заняття 1:

1. Літературне життя 1950 – 80 х рр.: В. Стус, Л. Костенко, О. Гончар. Прочитайте на пам'ять вірші улюблених поетів.
2. Знайдіть (в інтернеті, хрестоматії з історії української культури) та прокоментуйте лист поета В. Стуса першому секретареві ЦК КП України П.Ю. Шелесту від 18 січня 1972 р.
3. Нонконформізм в образотворчому мистецтві 1960 – 80 х рр.: А. Горська, О. Заливаха, В. Зарецький. Виконайте презентацію робіт одного з цих художників.
4. Проведіть диспут: «Які твори мають більшу культурно-історичну цінність: виконані в стилі «соцреалізму» чи ті, які йшли в розріз ідеологічним вимогам влади».

Список рекомендованих джерел:

Основний: 1-5.

Додатковий: 1, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 19, 22, 24, 28, 33, 35, 36, 38, 43, 44.

Інтернет-ресурси: 1-6.

Практичне заняття 2:

1. Українська естрада др. пол. ХХ ст.
2. Спортивні здобутки українців у др. пол. ХХ ст.
3. Культурне життя української діаспори. Творчі особистості українського походження за кордоном: Серж Лифар, Володимир Горовиць, Квітка Цісик, ЄндіУорхол.
4. Знайдіть записи виступів співачки

	<p><i>Квітки Цісик та включіть їх для прослуховування в аудиторії.</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 19, 22, 24, 28, 33, 35,36, 38, 43, 44. Інтернет-ресурси: 1-6.</p>	
<p>Знати: стан, особливості та перспективи розвитку української культури на сучасному етапі.</p> <p>Вміти: визначати досягнення сучасної української культури, аналізувати та критично осмислювати соціально і національно значимі проблеми і тенденції культурного розвитку в незалежній Україні.</p>	<p>Тема 10. Культурні трансформації в незалежній Україні.</p> <p>Лекція1. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Постмодернізм як явище культури українського постіндустріального суспільства кінця ХХ – ХХІ століття. 2. Українська традиційна та сучасна культура у світі. 3. Постмодерн в літературі та театральному мистецтві. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 6, 7, 11, 15, 16, 18, 22, 24,36. Інтернет-ресурси: 1-2, 4-6.</p> <p>Лекція2. План лекції:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протистояння та симбіоз масової та елітарної культури в сучасному українському живописі. 2. Сучасна українська скульптура. 3. Особливості «масової культури» та молодіжні субкультури в Україні. <p>Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 6, 7, 11, 15, 16, 18, 22, 24,36. Інтернет-ресурси: 1-2, 4-6.</p> <p>Завдання для самостійної роботи студента:</p>	<p>2</p> <p>2</p>

	<p>1. <i>Відвідайте національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький арсенал» та зробіть короткий відгук.</i></p> <p>2. <i>З'ясуйте головні тенденції розвитку сучасного українського кінематографу. Одеський міжнародний кінофестиваль.</i></p> <p>3. <i>Виконайте творче завдання «Постмодернізм у творчості Ю. Андруховича» .</i></p> <p style="text-align: center;">Практичне заняття 1:</p> <p>1. <i>Представники сучасного українського мистецтва на міжнародному арт-ринку.</i></p> <p>2. <i>Музична творчість в сучасній Україні.</i></p> <p>3. <i>Хай-тек в інтер'єрі та архітектурі України.</i></p> <p>4. <i>Проведіть диспут: «Масове чи елітарне мистецтво: недоліки та переваги».</i></p> <p style="text-align: center;">Список рекомендованих джерел: Основний: 1-5. Додатковий: 1, 3, 4, 6, 7, 11, 15, 16, 18, 22, 24,36. Інтернет-ресурси: 1-2, 4-6.</p>	<p style="text-align: center;">12</p> <p style="text-align: center;">2</p>
Разом		180/6
Підсумковий контроль		екзамен

**Курсивом виділено інтерактивні методи навчання*

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний:

1. *Береговий, С. І. Українська культура у європейському та світовому вимірі: навч.-метод. посіб. Київ : НУХТ, 2012. **
2. *Закович М. Українська та зарубіжна культура. Київ: Знання, 2018. 584 с.*
3. *Історія української культури: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.. Київ: КНТЕУ, 2013. 628 с.*
4. *Історія української культури: у 5 т. Т.1.-Т.5. Київ: Наукова думка, 2001-2013.*
5. *Павлова О.Ю. Історія української культури: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 339 с.*

Додатковий:

1. *Корінний, М. М. Короткий енциклопедичний словник з культури. Київ : Україна, 2003. 384с.*
2. *Удод, О. Взаємодія елементів культури та їх вплив на формування цивілізації. Київ:Вища школа 2014. № 2 (116). С. 17-24.*
3. *Попович, М. В. Нарис історії культури України: Підручник. Київ : АртЕк, 1999. 728 с.*
4. *100 найвідоміших шедеврів України . Київ : Автограф, 2004. 496 с.*
5. *Авер'янова Н. Мистецька еліта України: Алла Горська в когорті шістдесятників. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2014. С. 57-59.*
6. *Бойко А.М. Джамала як представник співочої культури сучасної України. Культура України : Харківська державна академія культури. Харків, 2016. С. 107-116.*
7. *Боринштейн Є.Р. Постмодернізм як цінністне підґрунтя духовної культури української молоді. Перспективи : соціально-політичний журнал . Одеса, 2015. № 2 (64). С. 25-31.*
8. *Волкова М.В. Козак Мамай. Мистецько-етнографічні праці. Харків: Факт, 2008. 512с.*
9. *Герман Л. Искусствоукраинскихшестидесятников . Київ: Основи, 2015. 384 с.*
10. *Гонтова Л.В. Українське мистецтво другої половини ХХ ст. Київ, 2005. 112 с.*
11. *Горбачов Д. Шедеври українського живопису. Київ: Мистецтво, 2008. 608с.*
12. *Горовий А.В. Перший іконописець Київської Русі – Аліпій. Київ: Наш час, 2008. 140 с.*
13. *Гринишина М. Театр української драматургії: Сучасна та класична українська п'єса на сценах театрів у 1930-х роках . Київ, 2006. 283 с.*
14. *Ємець Т. Постановя модерної нації у ХІХ ст. у контексті цивілізаційного вибору українства. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2014. С. 40-43.*
15. *Задорожний В. Курс історії української культури (ІХ – початок ХХІ ст.). Ужгород: Гражда, 2009. 429 с.*
16. *Закордонні українці: навчально-методичний посібник для слухачів системи післядипломної освіти з курсу «Історія української культури». Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2017. 121 с.*
17. *Захарчук-Чугай Р.В. Українське народне декоративне мистецтво: навчальний посібник Київ: Знання, 2012. 342 с.*
18. *Зубавіна І. Кінематограф незалежної України: тенденції, фільми, постаті. Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України . Київ: ФЕНІКС, 2007. 296 с.*

19. Ісаєвич Я. Україна давня і нова: народ, релігія, культура. Львів, 1996. 336 с.
20. Історія української ікони Х – ХХ століть. Київ: Либідь, 2008. 440 с.
21. Історія української літератури: в 12 т. Т.1.-Т.4. Київ: Наукова думка, 2014.
22. Калакура Я. С. Українська культура: цивілізаційний вимір : наукове видання. Київ: ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАНУ, 2015. 496 с.
23. Коломієць Р.Г. Традиції, канони і новації українського театру: початок ХІХ – початок ХХ ст. Книга І. Київ: Інтертехнологія, 2008. 136 с.
24. Крвавич Д. Українське мистецтво. Львів: Видавництво «Світ», 2004. 267 с.
25. Кудінова А. Дослідження українських ярмарків ХІХ – початку ХХІ ст. Етнічна історія народів Європи : збірник наукових праць. КНУ ім. Тараса Шевченка. Київ, 2014. Вип. 42. С. 95-99.
26. Мацюк О. Замки і фортеці західної України. Львів, «Центр Європи», 2005. 219 с.
27. Наливайко Д. Українське бароко. Харків: Акта, 2004. Т.1.636 с. Т.2.412с.
28. Сидоренко В. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ. Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України. Київ: Інтертехнологія, 2006. 656 с.
29. Ничкало С.А. Мистецтвознавство: Короткий тлумачний словник. Київ: Либідь, 1999. 208 с.
30. Овсійчук В. Класицизм і романтизм в українському мистецтві. Київ, 2001. 444 с.
31. Павличко С.Д. Дискурс модернізму в українській літературі. Київ: Либідь, 1999. 447 с.
32. Протас М. Українська скульптура ХХ століття . Київ, 2006. 278 с.
33. Роготченко О. Соціалістичний реалізм і тоталітаризм. Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України . Київ: ФЕНІКС, 2007. 608 с.
34. Романенко Г. Еволюція художніх і літературних об'єднань України: історико-культурологічний вимір: монографія. Київ: Ін-т культурології Академії мистецтв України, 2008. 208 с.
35. Рубан-Кравченко В.В. Кричевський і українська художня культура ХХ століття: Трилогія. Київ: Криниця, 2004. 703 с.
36. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ-ХХІ століть. Київ, 2008. 188 с.
37. Сіткарьова О. Архітектурний ансамбль Києво-Печерської лаври та її історичного оточення за доби гетьмана І. С. Мазепи. Київ., 2005. 196 с.
38. Тимофієнко В. Архітектура і монументальне мистецтво: Терміни та поняття. К., 2002. 472 с.
39. Українське мистецтво в полікультурному просторі: навчальний посібник. Київ: Ексоб, 2000. 270 с.
40. Український портрет ХVІ – ХVІІІ ст. Київ: Артанія Нова, Хмельницький: Галерея, 2006. 352 с.
41. Українські авангардисти як теоретики і публіцисти: збірник статей. Київ: Триумф, 2005.
42. Уманцев Ф. Мистецтво давньої України. Київ, 2002. 324 с.
43. Художники України: Енциклопедичний довідник . Київ, 2006. 640 с.
44. Художня культура України. Навчальний посібник. К.: Вища Школа, 2006. 240с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://academia.gov.ua> – Національна академія мистецтв України.
2. www.etnolog.org.ua – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України.

3. <http://izbornyk.org.ua> – першоджерела та інтерпретації української культури.
4. <http://k-ua.net> – «Історія української культури: відомі люди, побут, традиції...»
5. <http://www.nbuv.gov.ua>- Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
6. www.history.org.ua - Інститут історії України НАН України.

**Курсивом визначено джерела та літературу, яка наявна в бібліотеці КНТЕУ.*